

Fogyatékkal élő személyekkel kapcsolatos attitűd és az önértékelés összefüggései

Varga Zsófia

A személyek énfogalmához szorosan kapcsolódik, arra vonatkozó reflektív, értékelő tényező, az önértékelés. Az önértékelés érzelmi aspektussal rendelkezik, nagyban meghatározza a személy kompetenciája, és a környezetből érkező jelzések. Ez alapján azt gondolhatnánk, hogy az olyan stigmatizált, kirekesztett csoportok, mint a fogyatékkal élő személyek, alacsony önértékeléssel rendelkeznek. Ezeknek a csoportoknak a tagjai azonban úgy tűnik, különböző mechanizmusok által önértékelésüket a nem stigmatizált csoportok tagjai önértékeléséhez azonos szinten képesek tartani.

A fogyatékkal élő személyekkel kapcsolatos negatív attitűdöt számos tényező befolyásolhatja. Például maga a fogyatékoság jellege, de a megítélő személy neme, életkora, vagy személyiségjellemzői is. Érdekes, hogy a megítélő saját énfogalmához való viszonyulása befolyásolja a fogyatékkal élő személlyel kapcsolatos attitűdjét.

Kutatásomban a fogyatékkal élő személyekkel kapcsolatos attitűddel összefüggésben álló tényezőket vizsgáltam, a kutatás középpontjában az önértékelés állt. Emellett a személyiség dimenzióit, és egyes demográfiai változók szerepét is megvizsgáltam.

A vizsgálatot 97 személy bevonásával végeztem el. A résztvevők fogyatékkal élő személyekkel kapcsolatos attitűdjét a *Multidimensional Attitudes Scale Toward Persons With Disabilities* (Findler, Vilchinsky, Werner, 2007) kérdőívvel, önértékelésük a *Self-Perception Profile For Adults* (Harter, 1988) skála használatával, személyiség dimenzióik pedig a *NEO PI-R* alapján kialakított tételek segítségével lettek felmérve.

Eredményeim szerint a személyiség extraverzió és nyitottság dimenziói pozitívabb, míg a neuroticitás dimenzió negatívabb fogyatékkal élő személyekkel kapcsolatos attitűddel jár együtt. Az önértékelés kapcsán a másokról való gondoskodás, és a fizikai megjelenés területén magasabb önértékeléssel rendelkező személyek pozitívabb attitűddel rendelkeznek a fogyatékosággal kapcsolatban. Az attitűd alakíthatóságának lehetőségére hívja fel a figyelmet azzal kapcsolatos eredményem, hogy a tanulmányaik során fogyatékosággal találkozó személyek a fogyatékosággal élő személyekkel kapcsolatos attitűdjét pozitívabb.